

Elinkeinoelämän keskusliitto

Talous kasvuun, verot kohdalleen

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n verotavoitteet

Talous kasvuun, verot kohdalleen

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n verotavoitteet

Sisältö

- 3 **Esipuhe**
- 4 **Verotavoitteiden taloudelliset lähtökohdat**
- 8 **Taloukasvu edellyttää työn verotuksen keventämistä**
- 10 **Kilpailukykyinen yritysverotus on Suomelle elinehto**
- 12 **Pääomaverotuksen kannustettava yrittäjyyteen ja omistamiseen Suomessa**
- 14 **Kilpailukykyä ei saa rasittaa energia- ja ympäristöveroilla**

Esipuhe

Suomen kansantalouden lähtökohdat alkavalle vuosikymmenelle ovat suorastaan pelottavat. Julkisen talouden ylijäämät ovat talouskriisin jälkimainingeissa kääntyneet tuntuviksi alijäämiksi. Kiihtyvän eläköitymisen myötä työmarkkinoilta poistuu jo nyt enemmän ihmisiä kuin sinne tulee nuorista ikäluokista tai maahanmuutosta. Annettujen eläke- ja hoivapainosten rahoitus rasittaa yhteiskuntaa yhä ankarammin.

Julkisen talouden kehitysnäkymät ovat yksinkertaisesti kestäättömät ilman korjaavia toimia.

Velkaantumiskiirteen pysäyttämiseen tarjotaan liian helposti ratkaisuksi verotuksen kiristämistä. Tämä on väärä lähtökohta ja väärä tie. Suomessa kokonaisverotus on jo nyt kireää. Lisäkiristäminen johtaisi talouskasvun tukahtumiseen ja yhä uusien kiristysten noidankehään.

Veronkiristysten sijaan ongelmavyyhden avaaminen tulee aloittaa julkisten menojen hillinnästä ja alentamisesta, tuottavuuden ja työpanoksen lisäämisestä sekä työurien pidentämisestä. Kasvua haittaavat veronkorotukset tulee nähdä korkeintaan viimeisenä ja silloinkin väliaikaisena keinona.

Tulevia verovalintoja on arvioitava ennen muuta sillä perusteella, miten ne parhaiten edistävät talouskasvua. Siksi verotuksen tulee nykyistä paremmin kannustaa työntekoa, osaamista ja yrittäjyyttä.

Työn kokonaisverotus uhkaa yhä nousta, koska etenkin eläkemaksuissa ja kunnallisverotuksessa on kovia nousupaineita. Lisätulojen kireä verotus ei palkitse ahkeruutta ja investointeja osaamiseen. Siksi työn verotuksen keventämisen kaikilla tulotasoilla tulee olla keskeinen tavoite verotusta uudistettaessa. Lisätuloista pitää aina jäädä vähintään puolet käteen.

Yritysverotus on talouskasvun kannalta haitallisinta verotusta. Yritysten toimintaedellytyksistä tulee huolehtia yhä kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa myös verotuksen keinoin. Aiemmin hankittu yritysverotuksen kilpailukykyisyys tulee palauttaa yhteisöverokantaa alentamalla.

Yrittäjyyden kannusteet tulee säilyttää myös osinkoverotusta kehitettäessä. Suomessa tarvitaan lisää innovatiivisia ja kasvuhakuisia yrityksiä. Siksi yritys- ja pääomaverotuksen kokonaisuuden tulee edistää yrittäjyyttä ja suomalaista omistajuutta.

Nämä tavoitteet kannustavan verotuksen ja julkisen talouden päälinjauksista seuraavalle hallituskaudelle on laadittu EK:n talouspolitiikkasektorilla, ja ne on hyväksytty EK:n hallituksessa 25.3.2010.

Leif Fagernäs
Toimitusjohtaja

Verotavoitteiden taloudelliset lähtökohdat

- Verotuksella on tuettava talouden kasvua
- Taloustaantuma kärjistää entisestään julkisen talouden vaikeuksia
- On harkittava aiempaa tarkemmin, miten verovarot käytetään ja mihin ne riittävät

Talouden taantuma on ollut Suomessa erittäin syvä. Talouspolitiikan avainkysymys kuuluu, miten talous voidaan kääntää mahdollisimman nopeasti kestäväan ja ripeään kasvuun.

Ilman kasvua Suomi ei pysty säilyttämään nykyisenkaltaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Kaikkia veropäätöksiä tulee arvioida siitä näkökulmasta, miten ne edistävät työn tekemistä, yrittämistä ja talouskasvua.

Taantuma vei Suomen julkisen talouden nopeasti täysin uudenlaiseen tilanteeseen. Vielä vuonna 2008 ylijäämä oli 4,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta vuonna 2010 se kääntyy jo lähes samansuuruiseksi alijäämäksi. Hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitoa vaikeuttavat tästä eteenpäin myös väestön vanheneminen sekä eläkemenojen nopea kasvu.

Julkinen talous on ajautumassa kestäväntömmään velkaantumiskierteeseen. Niin sanottu kestävyysvaje on Suomessa erittäin suuri, 5–7 prosenttia bkt:stä. Kestävyysvaje osoittaa, kuinka paljon menoja tulisi vähentää tai veroastetta nostaa, jotta julkinen talous olisi pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla.

Seuraavan hallituksen tehtävänä on valtiontalouden tervehtyttäminen. Kestävyysvaje ei hoidu itsestään edes talouskasvun nopeutuessa. Vajetta on kurottava umpeen määrätietoisin toimin: pidentämällä työuria, tehostamalla julkista palvelutuotantoa ja ottamalla julkiset menot tiukasti hallintaan. Verotuksen kiristäminen ei ole ratkaisu julkisen talouden ongelmiin.

Julkisen talouden tervehtyttämiskeinot

1. Julkiset menot hallintaan

Elinkeinoelämä tarvitsee ja arvostaa laadukkaita ja tehokkaasti tuotettuja ja julkisia palveluja. Vastaisuudessa palvelujen rahoittaminen on kuitenkin entistä vaikeampaa. On arvioitava entistä tarkemmin, mihin verovarot riittävät ja miten niitä käytetään.

Tuottavuus on kehittynyt viime vuosina erittäin heikosti tärkeimmissä julkisissa palveluissa, kuten terveydenhuollossa, sosiaalipalveluissa ja koulutuksessa. Toimintatapoja on välttämätöntä tehostaa.

Keskeinen syy heikkoon tuotta-

vuuskehitykseen on, etteivät julkiset palvelut yleensä joudu markkinoiden testiin. Yritysten kilpailukykyä sen sijaan testataan markkinoilla jatkuvasti. Kuntien on avattava markkinat aidosti ja entistä laajemmin sekä annettava yksityisille yrityksille mahdollisuus tulla mukaan palvelutuotantoon.

Elinkeinoelämä peräänkuuluttaa avointa keskustelua siitä, mitkä tehtävät ja vastualueet ylipäänsä kuuluvat julkiselle sektorille.

On selvää, että julkisen sektorin tulee vastata yhteiskunnan toiminnan

kannalta välttämättömästä infrastruktuurista, turvata kaikille kansalaisille peruspalvelut – kuten koulutus, terveydenhoito sekä lasten ja vanhusten hoito – sekä vastata yhteiskunnan sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta. Näiden perustehtävien jälkeen tulee tehdä valintoja tarjottavista palveluista ja niiden laajuudesta.

Suomen kaltaisten rikkaiden maiden paradokseja on, että hyvinvointiyhteiskunnan kestävyuden takaamiseksi julkisen sektorin tehtäviä ja vastuualueita on vastaisuudessa supistettava, samoin kuin etuuksia ja vähemmän tärkeitä pal-

veluja karsittava. Julkisia palveluja on kilpailutettava entistä enemmän, niiden maksullisuutta laajennettava ja hallintoa kevennettävä olennaisesti.

2. Työurat pidemmiksi

Työurien pidentäminen on tehokkain ja kaikkien kannalta kivuttomin keino helpottaa julkisen talouden ongelmia.

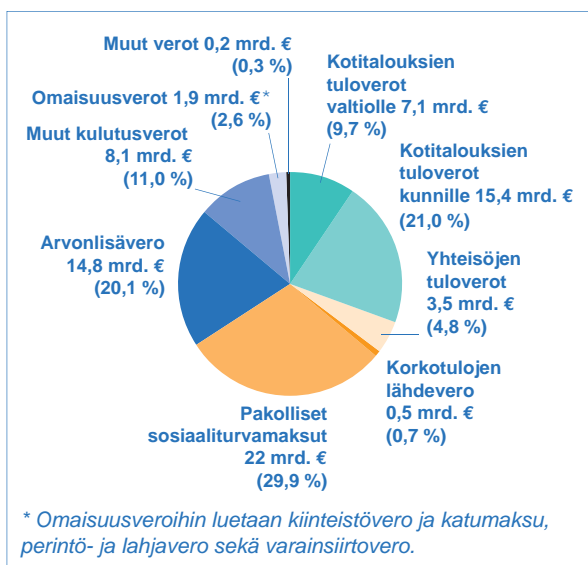
Suomalaiset työskentelevät elinikään keskimäärin vain 32 vuotta. Moniin muihin maihin verrattuna Suomessa tullaan työelämään myöhään, työuralla on paljon katkoksia ja eläk-

keelle siirrytään varhain. Esimerkiksi Ruotsissa töissä ollaan keskimäärin kolme vuotta pitempään kuin Suomessa.

Julkisen talouden vakauttaminen ja hyvinvoinnin ylläpitäminen edellyttävät kasvavaa työpanosta. Sitä voidaan lisätä pidentämällä työuria. Samalla turvataan työvoiman saatavuutta harmaantuvassa Suomessa ja parannetaan julkisen talouden tasapainoa.

Työuria tulee pidentää alusta, keskeltä ja lopusta. Se edellyttää koulutusaikojen, työttömyysjaksojen ja muiden työstä poissaoloaikojen lyhentämistä sekä keskimääräisen

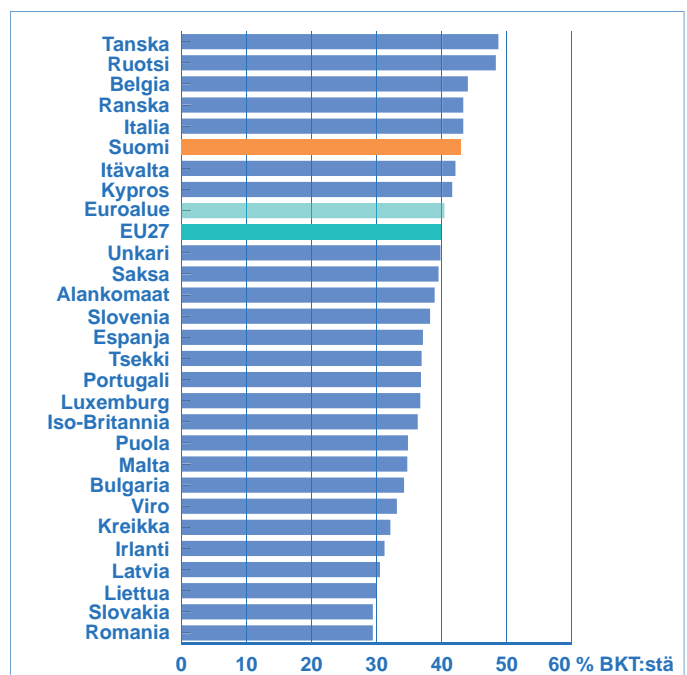
Veroja maksettiin Suomessa vuonna 2009 lähes 74 mrd. euroa

Lähde: Tilastokeskus

Verotus on Suomessa ankarampaa kuin EU-maissa keskimäärin

Kokonaisveroaste EU-maissa 2009

Lähde: Eurostat, Taxation trends in the European Union (2009)

eläkkeellesiirtymisiän nostamista useilla vuosilla.

Keskellä talouden syvää taantumaa huoli työpaikoista on noussut luonnollisesti päälimmäiseksi. Työurien pidentämistä ei saa silti unohtaa: päätöksiä tarvitaan pikimmiten. Julkisen talouden vaje on kuitenkin niin valtava, ettei työurien pidentäminen yksin riitä sen täyttämiseen.

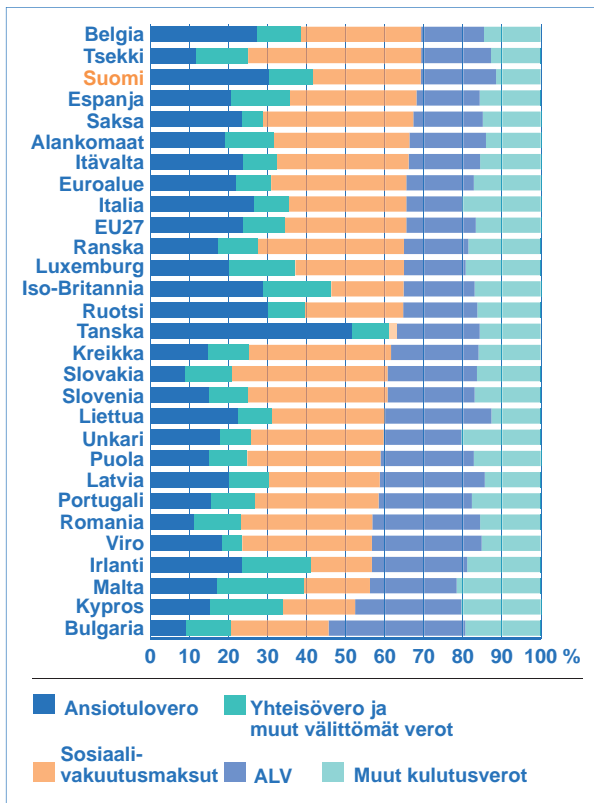
3. Verotus tukemaan kasvua ja yrittäjyyttä

Kokonaisveroasteen nostaminen on Suomelle vaarallinen tapa hoitaa julkis-talouden ongelmia, sillä verotus on jo nyt erittäin ankaraa. Kireä verotus tukahduttaa kasvua ja johtaa uusien veronkiristysten kierteeseen. Yksiselitteisenä tavoitteena tulee olla, että kasvua ja yritteliäisyyttä tuetaan kilpailukykyisellä verotuksella.

Toisaalta mahdollisuudet kokonais-veroasteen laskemiseen ovat lähivuosina rajalliset taloustilanteen, väestön ikään-tymisen ja kasvavien palvelutarpeiden vuoksi. Sen vuoksi on erityisen tärkeää, että verotuksen painopisteet valitaan oikein kasvua tukevalla tavalla.

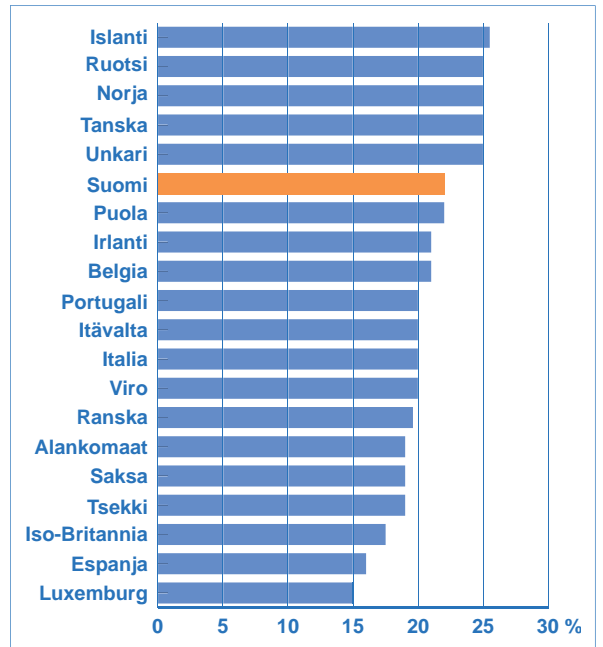
Verotus ja erilaiset etuudet vaikuttavat ihmisten ja yritysten toimintaan, esimerkiksi kulutukseen, säästämiseen,

Työn ja yrittämisen verotus on Suomessa kireää – verotulojen jakauma verolajeittain EU-maissa

Lähde: Eurostat (2007*)
* tuorein tieto

Yleiset arvonlisäverokannat eräissä Euroopan maissa 1.1.2010

Lähteet: European Commission;
VAT rates Applied in the Member States of the European Community
ja asianomaisten valtioiden verohallinnon internet-sivut

investointeihin, työn tekemiseen ja teettämiseen, koulutuksen hankkimiseen ja motivaatioon. Tätä ohjausvaikutusta pitää käyttää tehokkaasti hyväksi.

Ankara verotus nostaa hintoja, vähentää tuotantoa ja heikentää työllisyyttä. Myös kiihtyvä kansainvälistyminen ja globalisaatio asettavat selkeät reunaehdot yritysten ja helposti liikkuvien tuotannon-tekijöiden verotukselle. Jos verotus on ankaraa, investoinnit suuntautuvat maan rajojen ulkopuolelle.

Jotta verotuksen haitat voidaan minimoida ja verotuksen taso pitää matalana, veropohjien tulisi olla varsin laajoja. Tämä tarkoittaa tulojen kattavaa verottamista järkevällä verokannalla. Verovähennyksiä ja tukipolitiikkaa tulisi arvioida kriittisesti sekä tehokkuuden että selkeyden näkökulmasta.

Kotimaiset ja kansainväliset tutkimukset osoittavat, että verotuksen painopisteen siirtäminen pois työn verotuksesta kohti vähän liikkuvia tuotannon-tekijöitä, kuten kiinteistöjä tai välillistä verotusta, on yhteiskunnalle paras vaihtoehto. Tällainen verojärjestelmä johtaa työllisyyden, kotitalouksien ostovoiman sekä talouskasvun kannalta parempaan lopputulokseen.

Verotuksen keventäminen ei tarkoita sitä, että verotuloja menetetään lopullisesti sama määrä kuin millä verotusta kevennetään. Kevennykset rahoittavat osin itse itsensä, koska ne lisäävät taloudellista toimeliaisuutta eri tavoin.

Tehokkuutta, säästöjä, järkeviä leikkauksia

Jos julkisen talouden vajeita ei onnistuta kuromaan umpeen työuria pidentämällä, palvelutuotantoa tehostamalla ja julkisia menoja hillitsemällä, tien päässä odottavat vääjäämättä menoleikkaukset ja pakkosäästöt.

Julkista sektoria on tarkasteltava kokonaisuutena. Valtion ja kuntien välisen ohjausmekanismin tulee toimia tehokkaasti niin, että menojen hillintä onnistuu käytännössä. Kunnallinen itsehallinto ei saa rajoittaa kansallisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamista.

Avoimeen keskusteluun on syytä nostaa myös kysymys julkisen sektorin perustehtävistä sekä konkreettisia tehostamis- ja säästämiskohteita.

Näistä esitetään alla muutamia esimerkkejä:

- Tehdään valtiontalouden kehysmenettelystä entistä pitävämpi ja tiukempi.
- Viedään kehysmenettely myös kuntatalouteen. Valtionavut kytketään kuntien kykyyn pitää palkkakustannukset ja muut menot kehyksissä.
- Kuntien palveluvelvoitteita ei lisätä; kasvatetaan palvelujen omavastuuosuuksia.
- Selvitetään mahdollisuudet virastojen yhdistämiseen ja luovutaan kustannuksia lisäävistä alueellistamispäätöksistä.
- Julkisen sektorin palvelutuotanto avataan aidolle kilpailulle.
- Terveydenhuollon tietojärjestelmiä yhdenmukaistetaan tehokkaasti.
- Tehostetaan toimintoja kunta- ja hallintorajat ylittävillä ratkaisulla.
- Torjutaan harmaata taloutta parantamalla viranomaisten yhteistyötä ja tietojen vaihtoa.
- Haetaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä koulutukseen optimikokoiset yksiköt.
- Resurssit jaetaan entistä enemmän palvelujen vaikuttavuuden ja laadun perusteella.
- Kansalaisille tarjotaan mahdollisuus valita nykyistä joustavammin palvelun tuottaja.

Taloukasvu edellyttää työn verotuksen keventämistä

EK:n tavoitteet:

- Verotuksen painopiste pois työn verotuksesta
- Marginaaliveroja alennettava

Työn tekemisen ja yrittämisen verotus on Suomessa kireää. Työhön ja yrittämiseen kohdistuvan verotuksen osuus kaikista verotuloista oli vuonna 2008 EU-maiden suurimpia. Taloukasvun tukemiseksi tarvitaan verotuksen painopisteen siirtoa pois työn, osaamisen ja yrittämisen verottamisesta.

Työn kokonaisverotus muodostuu valtion tuloverosta, kunnallisverosta ja pakollisista sosiaalivakuutusmaksuista, joita kerätään sekä työntekijöiltä että työnantajilta. Merkittävin pakollisista sosiaalivakuutusmaksuista on työeläkemaksu.

Ansiotulojen kireä verotus Suomessa on edelleen ongelma kaikilla tulotasoilla. Kaikissa tuloluokissa tarvitaan kan-

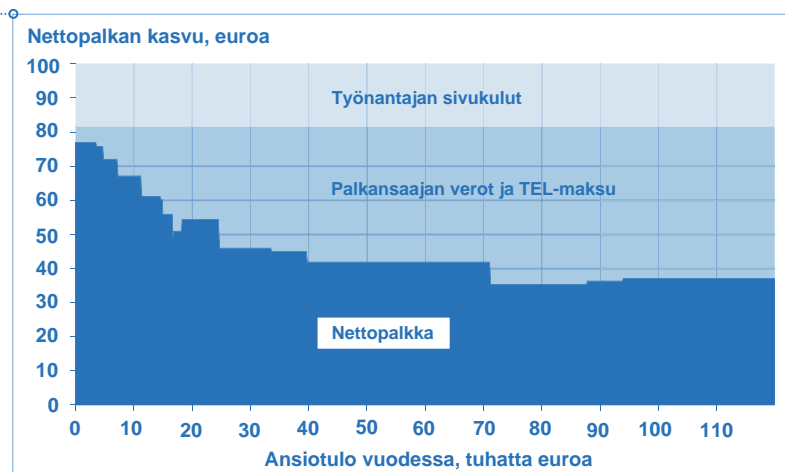
nusteita työn tekemiseen, kehittymiseen ja uralla etenemiseen. Ankarat verot vähentää kiinnostusta työhön ja vääristää pitkällä aikavälillä myös opiskelu- ja uravalintoja.

Kilpailu suomalaisista ja ulkomaisista osaajista kiristyy. Asiantuntijoiden pysyminen Suomessa ja tänne saaminen on entistä tärkeämpää rajojen madaltuessa ja Suomen ollessa entistä riippuvaisempi huippuosaamisesta.

Kunnallisveroihin kohdistuu voimakkaita nousupaineita väestön vanhenemisen ja palvelutuotannon heikon tuottavuuden vuoksi. Valtionverotukseen tehtäviä kevennyksiä ei silti saa vesittää korottamalla kunnallisveroa tai sosiaalivakuutusmaksuja.

Kuinka paljon työntekijä saa käteen, jos työnantajan työvoimakustannukset kasvavat 100 eurolla?

Jos työnantajalla on käytettävissä 100 euroa työvoimakustannusten nostoon, siitä lähes 20 euroa kuluu työnantajan sivukuluihin. Työntekijän bruttopalkka nousee noin 80 eurolla. Verojen ja maksujen jälkeen keskituloinen palkansaaja saa lopulta käteen vain noin 45 euroa. Vähänkin parempituloinen joutuu tyytymään 35–40 euroon. Oheinen kuva kertoo, paljonko työvoimakustannusten noususta hupenee veroihin ja muihin pakollisiin kustannuksiin eri palkkatasoilla.

Lähteet: Verohallinto, VM, EK:n laskelmat

Korkea marginaalivero on edelleen ongelma

Huolimatta yli kymmenen vuotta jatku-neista varovaisista veronkevennyksistä työn verotus on Suomessa edelleen OECD-maiden kireimpiä. Erityisenä ongelmana ovat korkeat marginaaliveroasteet kaikilla tulotasoilla.

On kohtuullista, että palkansaajalle jää ainakin puolet käteen lisätulosta, esimerkiksi palkankorotuksesta tai ylityökorvauksista. Pitkällä aikavälillä ylin marginaalivero on alennettava 50 prosenttiin.

Jo tulevalla vaalikaudella verotusta tulee muuttaa siten, että ylintä noin 55 prosentin marginaaliveroa peritään vasta 150 000 euroa suuremmista tuloista.

Tällä hetkellä ylin marginaalivero kohdistuu jo runsaat 66 000 euroa ylittäviin vuosituloihin.

Suomen menestys perustuu tulevaisuudessakin huippuosaamiseen kaikissa ammateissa. Sen vuoksi on ristiriitaista, että juuri kaikkein tärkeintä tuotannon-tekijää, osaamista ja siihen panostamista, rasietaan poikkeuksellisen ankaralla verotuksella.

Työeläkemaksun nousupaine uhkaa kiristää työn verotusta

Pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja ovat työeläkemaksu, sairausvakuutusmaksut, työttömyysvakuutusmaksut, tapaturmavakuutusmaksu ja ryhmähenkivakuutusmaksu. Maksut peritään prosenttiosuutena palkasta sekä työntekijältä että työnantajalta.

Vuonna 2010 yksityisen sektorin pakollisten sosiaalivakuutusmaksujen yhteenlaskettu määrä on keskimäärin noin 30 prosenttia etuuden perusteena olevista palkoista. Tästä 22,3 prosenttiyksikköä muodostuu työnantajan maksuista ja loput 7,5 prosenttiyksikköä työntekijän maksuista.

Yksityisen sektorin työeläkemaksuun kohdistuu lähivuosina suuria nousupaineita, jotka uhkaavat kiristää työn verotusta merkittävästi. Myös pitkällä aikavälillä, vuoteen 2025 mennessä, työeläkemaksussa on Eläketurvakeskuksen arvioiden mukaan viiden prosenttiyksikön nousupaine. Muissa maksuissa pitkän ajan muutospainet ovat vähäisiä.

Miksi verotuksen painopiste on siirrettävä pois työn verotuksesta?

- Kunnallisverotuksen sekä eläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen ennustetaan Suomessa nousevan. Ilman valtion aktiivisia toimia työn kokonaisverotus kiristyy yhä.
- Verotuottojen painopiste on Suomessa muihin EU-maihin verrattuna korostetusti työn ja yrittämisen verotuksessa.
- OECD:n mukaan talouskasvun kannalta on kaikkein haitallisinta verottaa yrityksiä ja ansiotuloja. Vähiten haitallista on kiinteän omaisuuden ja kulutuksen verottaminen.

Kilpailukykyinen yritysverotus on Suomelle elinehto

EK:n tavoitteet:

- **Yhteisöverokanta alennettava 20 prosenttiin**
- **Yritysten tappion-tasausmahdollisuuksia parannettava**
- **Tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toimintaa vauhditettava verokannustimilla**

Yritysten verottaminen on talouskasvun kannalta haitallisinta verotusta. Sen vuoksi yritysten toimintaedellytyksistä tulee huolehtia myös verotuksen keinoin.

Maailman maat kilpailevat keskenään kiivaimmin juuri yritysverotuksessa. Valtiot houkuttelevat yrityksiä eri tavoin, muun muassa alentamalla yhteisöverokantaa ja räätälöimällä verohuojennuksia. Tämä kehitys on ollut viime vuosina selvästi nähtävissä.

Suomen tulee huolehtia, että yritysten toimintaympäristö pysyy kilpailukykyisenä. Taloudellisesta taantumasta nousemiseksi Suomi tarvitsee uusia innovatiivisia kasvuyrityksiä. Tulevien veroratkaisujen on tuettava tätä tavoitetta.

Kansainvälisessä kilpailussa liian raskas verotaakka siirtyy viime kädessä työntekijöiden ja kuluttajien kannettavaksi. Kireä verotus huonontaa yrityksen kannattavuutta, heikentää palkanmaksukykyä ja kasaa korotuspaineita tuotteiden ja palvelujen hintoihin.

Koska yritysverotus on samalla osa yritysten omistajien verotusta, se vaikuttaa myös yrittäjämotivaatioon.

Suomi menettänyt kilpailuedun yritysverotuksessa

Yhteisöverokantaa alennettiin Suomessa viimeksi vuonna 2005. Alentamista perusteltiin nimenomaan yritysverotuksen kansainvälisen kilpailukykyyn parantamisella.

Suomen valitsema 26 prosentin yhteisöverokanta oli tuolloin kansainväli-

sesti vertaillen suhteellisen kilpailukykyinen. Keskimääräinen yritysveroprosentti oli vuonna 2005 OECD-maissa 28,8 ja EU-maissa 25,3. Vuonna 2009 etumatka oli hupennut: OECD-maiden keskimääräinen verokanta oli laskenut 26,3 prosenttiin ja EU-maiden 23,2 prosenttiin.

Pelkkä verokantojen vertailu ei anna oikeaa kuvaa yritysten todellisesta verorasituksesta. On otettava huomioon myös veropohjan laajuus eli se, mitä kaikkea verotetaan. Koska veropohjia ei ole yhdenmukaistettu, eri maiden vertailu on vaikeaa. Suomessa veropohja on kuitenkin varsin laaja. Siksi verokannan pitää olla kilpailukykyinen.

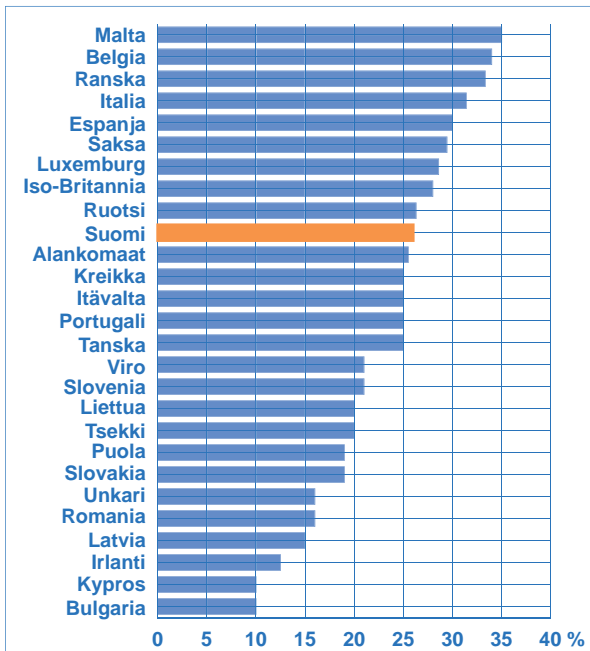
Yhteisöverokantaa on alennettava riittävästi, jotta siitä muodostuu Suomelle kasvua turvaava kilpailuetu. Yhteisöverokanta on laskettava Suomessa 20 prosenttiin.

Taloudellisen taantumana aikana yhteisöveron tuotto vähenee väistämättä. Näin on käynyt myös Suomessa. Verotuottoja ei pidä kuitenkaan ryhtyä kasvattamaan kiristämällä yritysten verotusta. Sen sijaan on erityisen tärkeää luoda yrityksille investointeihin, kasvuun ja työllistämiseen kannustava toimintaympäristö.

Kun yhteisöverokantaa alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä, lyhyen aikavälin verotuotto pienenee arviolta 150–200 miljoonaa euroa. Tämä ei ole kuitenkaan lopullinen totuus, sillä toimenpide parantaa yritysten kilpailuasemaa, työllistämisedellytyksiä ja ennen pitkää myös verokertymää.

Nimelliset yhtiöverokannat

EU-maissa 1.1.2009

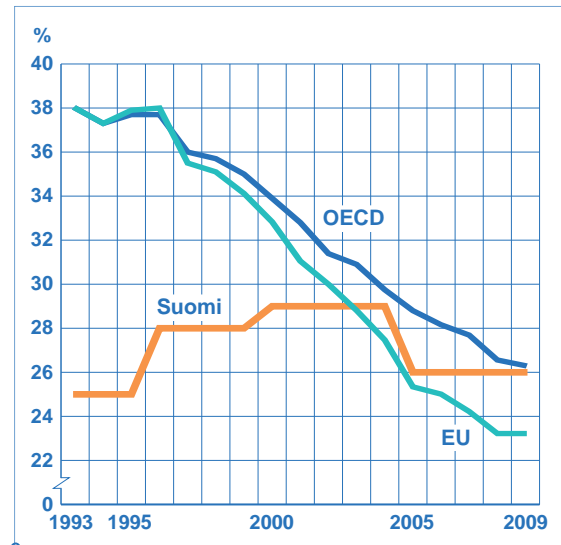

Lähde: KPMG

Vuonna 2009 Suomen kannalta merkittäviä yhtiöverokannan alentajia olivat Saksa (29,51 prosentista 29,44 prosenttiin), Ruotsi (28 prosentista 26,3 prosenttiin) ja Tšekki (21 prosentista 20 prosenttiin).

Suomi on menettänyt kilpailuetunsa yritysverotuksessa

Nimellinen yhtiöverokanta Suomessa, EU-alueella ja OECD:maissa keskimäärin v. 1993–2009

Lähde: KPMG

Taloudellisesta taantumasta huolimatta yhteisöverokantojen lasku jatkui OECD-maissa myös vuonna 2009. EU-maiden keskimääräinen verokanta vuonna 2009 oli 23,2 prosenttia ja OECD-maiden keskiarvo 26,3 prosenttia.

Carry back kantaisi kriisien yli

Talouden taantuma ja yritysten rahoitusvaikeudet ovat tuoneet selvästi esiin Suomen nykyisen tappiontasausjärjestelmän heikkoudet. Yritysten rahoitusasemaa voidaan parantaa ottamalla käyttöön ns. carry back -järjestelmä.

Yritys voi nykyisin vähentää tappioita vain kymmenen seuraavan vuoden aikana kertyvistä voitoista. Carry back on yritysten tappiontasausjärjestelmä, jossa tappiolle ajautunut yritys voi saada ”veronpalautusta” myös aiempien vuosien voitoista maksetuista veroista. Tämä helpottaa selviytymistä tilapäisten kriisien yli. Carry back -mallin kustannukset valtiontaloudelle ovat varsin pienet.

Innostusta innovaatioon, kannustusta kasvuun

Jotta Suomen talous saadaan nousuun, tarvitaan lisää kasvuhakuisia yrityksiä ja uudenlaisia innovaatioita. Yhä useamman yrityksen on panostettava innovaatiotoimintaan ja kehitettävä omaa osaamistaan. Tässä tarvitaan myös uusia kannusteita.

Samaan aikaan on luotava edellytyksiä innovatiivisille kasvuyrityksille ja lisättävä maamme houkuttelevuutta tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan sijaintimaana.

Suomessa tulee ottaa mahdollisimman pian käyttöön t&k-toiminnan verokannustin. Nykyisin yritykset voivat hakea tätä tarkoitusta varten julkista rahoitusta mm. Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta Tekesistä. Tätä suoran tuen järjestelmää täydentämään tarvitaan verokannustin.

T&k-toiminnan verokannustin antaisi tärkeää kilpailuetua, kun Suomi ja suomalaiset yritykset kilpailevat kansainvälisistä investoinneista. Se olisi omiaan edistämään myös yritysten kasvua.

Verokannustimen lisäksi tulee pohtia, voitaisiinko innovaatiotoiminnan tuloksena syntyviä tuloja verottaa nykyistä kevyemmin. Tyypillinen esimerkki maailmalta on yrityksen immateriaalioikeuksista kertyvien tulojen verottaminen alemmalla verokannalla. Tällainen huojennus kannustaa huolehtimaan korkeatasoisesta osaamisesta ja hyödyntämään sitä tehokkaalla tavalla. Se olisi lisäkannustin investoida Suomeen.

Rahoituksen saatavuus ja riittävä liiketoimintaosaaminen ovat keskeisiä haasteita kasvuyrittäjille. Tilannetta voidaan helpottaa yksityishenkilöiden (ns. bisnesenkeleiden) tekemien pääomaisioiden verokannusteella.

Pääomaverotuksen kannustettava yrittäjyyteen ja omistamiseen Suomessa

EK:n tavoitteet:

- Pääomatulojen verokantaa ei pidä nostaa
- Pääomatulojen verotusta kehitettävä nykyjärjestelmän pohjalta
- Osinkoverotuksen kannustettava yrittäjyyteen

Yritys- ja pääomaverotus muodostavat kokonaisuuden, johon kohdistuu voimakas kansainvälinen verokilpailu.

Verotus ei saa estää pääoman sijoittamista Suomeen eikä pääoman omistamista Suomessa. Pääomatulojen verotus tulee säilyttää kansainvälisesti kilpailukykyisenä: nykyistä 28 prosentin verokantaa ei pidä nostaa.

Suomessa on laaja veropohja pääomatulojen verotuksessa. Se antaa mahdollisuuden asettaa pääoma- ja yhteisöverokanta kansainvälisesti kilpailukykyiselle tasolle.

Progressiivinen verotus ei sovellu pääomatuloihin

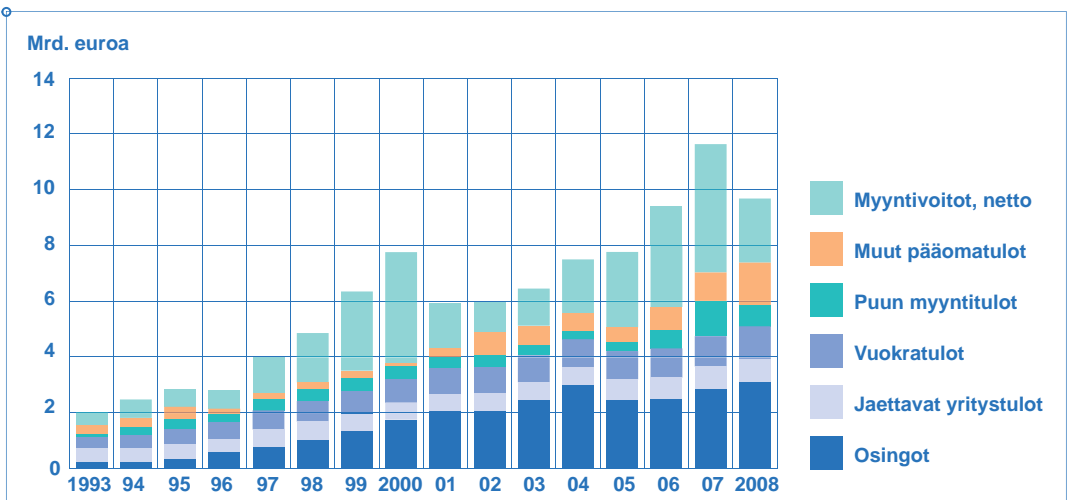
Pääomatulojen verotusta arvioitaessa on muistettava, että pääomatulot eli sijoitusten tuotot eroavat merkittävästi ansiotuloista. Osa sijoituksen tuotosta on korvausta inflaation aiheuttamasta reaalisesta pääoma-arvon alentumisesta. Se ei ole todellista tuloa eikä sitä pidä verottaa.

Pääomatulot ovat liikkuvia ja herkästi verosuunnittelun kohteena. Progressiivinen pääomaverotus lisäisi verosuunnittelua ja keinotekoisia järjestelyjä.

Verojärjestelmän toimivuuden ja sen kansainvälisen kilpailukykyyn turvaamiseksi on selvää, ettei nykyistä, hyvin toimivaa suhteellista pääomaverotusta tule muuttaa progressiiviseksi.

Luonnollisten henkilöiden tuloverotuksessa verotettavat pääomatulot

Osinkotulot ovat pysyneet 2000-luvulla suhteellisen vakaina.

Lähde: Verohallitus

Osinkoverotus kiristynyt Suomessa merkittävästi

Suomessa uudistettiin vuoden 2005 alussa osinkojen verotusta. Noteeraamattomasta yhtiöstä saatujen osinkojen verotus muuttui osin kahdenkertaiseksi. Samalla yksityishenkilöiden saamien pörssiosinkojen verotus kiristyi huomattavasti.

Osinkoverotuksen kansainvälisenä suuntauksena on viime vuosina ollut pikemminkin verotuksen keventyminen kuin kiristyminen. Suomi on kulkenut vastakkaiseen suuntaan.

Suomi on menettänyt osinkoverotuksessa kilpailuetunsa. Osinkoverotuksen taso on noussut huomattavasti vuodesta 1993, kun muissa OECD-maissa suuntaus on ollut päinvastainen.

Osinkoverotuksen kannustettava yrittäjyyteen

Listamattomien yhtiöiden jakamiin osinkoihin kohdistuva kokonaisverokanta vaihtelee Suomessa 26 prosentista noin 54,5 prosenttiin. Yksikään yrittäjä ei pysty nostamaan osinkoja nollaverolla. Alemman 26 prosentin rajan saavuttaminen edellyttää yhtiöltä huomattavaa nettovarallisuutta ja nettovarallisuuteen suhteutettuna pientä osingonjakoa.

Suomen nykyisen osinkoverojärjestelmän tavoitteita ovat yrittäjyyden edistäminen, verotuksen kannustavuus ja yritysten pääomarakenteiden vahvistaminen. Osinkoverotus suosii yritysten varojen kasvattamista ja yritysten kehittämistä, mikä tukee yrittäjyyttä, työllisyyttä ja talouskasvua.

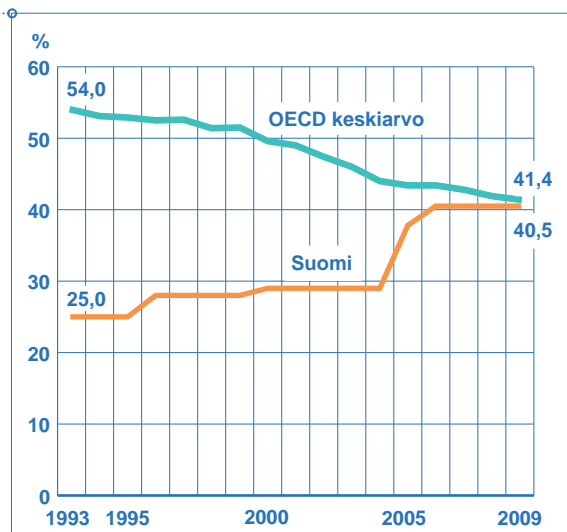
Osinkoverotusta kehitettäessä on ensiarvoisen tärkeää huolehtia yrittäjien motivaatiosta. Siihen vaikuttaa myös perintöverotus.

Yrittäjyyteen kannustaminen näkyy myönteisesti koko yhteiskunnassa. Kun yritykset menestyvät, syntyy kipeästi kaivattua talouskasvua ja edellytyksiä pitää työpaikat Suomessa.

Jos osinkoverotusta uudistetaan, yrittäjyyden kannusteet eivät saa vaarantua. Mahdollisen uudistamisen tulee perustua nykyjärjestelmän tarkistamiseen.

Osingonjaon kokonaisverotus pörssiyrityksissä (yhtiö + osakas)

Pörssiyrityksistä saadun osingon kokonaisverorasitus oli vuonna 1993 Suomessa OECD-maista matalin. Vuonna 2009 se oli noussut lähelle OECD-maiden keskitasoa.

Lähde: OECD Tax Database

Kilpailukykyä ei saa rasittaa energia- ja ympäristöveroilla

EK:n tavoitteet:

- **Elinkeinoelämän energiaveroja on kevennettävä ja ns. energiaveroleikkuria tehostettava**
- **Kilpailukykyä haittaavista veronkorotuksista luovuttava**

Energiaveroja peritään muun muassa sähköstä, kivihiilestä, maakaasusta ja nestemäisistä polttoaineista. Energiaverojen tuotoksi arvioidaan vuonna 2010 noin 3,2 miljardia euroa. Ne ovat elinkeinoelämälle huomattava kustannuserä.

Energiaverojärjestelmät ovat EU-maissa hyvin samankaltaista, koska verotus perustuu ns. energiaverodirektiiviin. Sitä vastoin verojen taso vaihtelee suuresti. Energiaverot ovat monissa EU-maissa huomattavasti matalampia kuin Suomessa. Tämä koskee erityisesti sähköveroa.

Suomessa energiaveroja korotettiin viimeksi vuoden 2008 alusta 300 miljoonalla eurolla. Kevään 2009 kehysriihessä veroja päätettiin korottaa yhä 750 miljoonalla eurolla vuoden 2011 alusta lukien. Tästä summasta yli 500 miljoonaa euroa kohdistuu elinkeinoelämään. Korotuksista tulee ehdottomasti luopua.

Teollisuuden sähkövero nousee Suomessa 14-kertaiseksi ja palvelujen sähkövero 34-kertaiseksi direktiivin vähimmäistasoihin verrattuna, jos korotukset tulevat suunnitellusti voimaan vuoden 2011 alusta. Esimerkiksi Ruotsissa huomattava osa teollisuusyrityksistä ei maksa sähköveroa lainkaan.

Raskas verotus heikentää suomalaisen elinkeinoelämän kansainvälistä kilpailukykyä. Sen vuoksi elinkeinoelämän energiaverojen korotuksista tulee luopua. Yritysten energiaveroja on muutettava

vähitellen kohti direktiivin minimitasoa, ja sähköverosta on luovuttava kokonaan EU:n sallimissa puitteissa.

Energiaveroleikkuria tehostettava

Teollisuuden ankaraa energiaverorasi-tusta keventää osittain ns. energiaveroleikkuri. Se leikkaa veroja yrityksiltä, joiden energiankulutus on kaikkein suurinta.

Leikkuria saavat soveltaa yritykset, joiden jalostusarvosta energiaverojen osuus on yli 3,7 prosenttia. Yritykselle palautetaan ylimenevästä osasta 85 prosenttia veroista. Näin lasketusta palautuksen määrästä yritykselle maksetaan kuitenkin vain 50 000 euroa ylittävä osuus.

Leikkurin soveltamisen ehdot ovat erittäin tiukat. Vain kymmenkunta yritystä voi hyödyntää leikkuria vuosittain. Näidenkin yritysten veroista se leikkaa vain osan. Kaikki leikkurista hyötyvät yritykset toimivat erittäin kovassa kansainvälisessä kilpailussa.

Leikkuri on asetettava viimeistään vuoden 2011 alusta EU:n sallimalle alarajalle, jolloin se alentaa energiain-tensiivisimpien yritysten verorasitusta nykyistä huomattavasti enemmän ja sen piiriin pääsee entistä useampi yritys.

Ilmastotavoitteista paljon muitakin kustannuksia

Kun tarkastellaan energiaverotuksen kokonaisrasitusta elinkeinoelämälle, huomioon tulee ottaa myös päästökauppa sekä uusiutuvan energian edistämiskeinot. Niistä aiheutuu yrityksille merkittäviä kustannuksia.

Kaavailtu tuulivoiman ja biokaasun syöttötariffi eli takuuhintajärjestelmä lisäisi sähkönkäyttäjien energiakustannuksia noin 200 miljoonalla eurolla vuodessa, kun järjestelmä on täysin toiminnassa vuonna 2020. On myös esitetty takuuhintajärjestelmän käyttöönottoa puusähkölle. Mitään puun

raaka-ainekäyttöä haittaavia tukijärjestelmiä ei pidä ottaa käyttöön.

Päästöttömälle energiantuotannolle suunniteltu windfall-vero aiheuttaisi puolestaan elinkeinoelämälle 33–330 miljoonan euron lisäkustannukset. Vero toimisi ilmasto- ja energiapolitiikan vastaisesti, koska sillä leikattaisiin kotimaisten päästöttömien tuotantomuotojen kilpailuetua.

Päästökaupassa siirrytään vuoden 2013 alusta menettelyyn, jossa yritykset joutuvat ostamaan suuren osan päästöoikeuksistaan huutokaupasta. Huutokaupan tuotto menee kokonaisuudessaan valtiolle. Arvioidaan, että

tästä kertyy elinkeinoelämälle lisää kustannuksia 450–600 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi päästökauppa nostaa sähkön hintaa. Elinkeinoelämän kustannukset kasvavat merkittävästi myös päästöjen vähentämiseen tähtäävien investointien vuoksi.

Energiaverotus Suomessa

Energiaverot ovat Suomessa pääosin moninkertaiset tai jopa monikymmentkertaiset direktiivin minimitasoihin verrattuna.

	Suomi		Direktiivin* minimitaso
	2010	2011	
Sähkövero I .....snt/kWh	0,883	1,70	0,05/0,10
Sähkövero II, teollisuus.....snt/kWh	0,263	0,70	0,05
Kivihiili.....€/t	50,50	110,00	3,83
Maakaasu .....€/MWh	2,10	9,00	0,60
Raskas polttoöljy.....snt/kg	6,70	14,85	1,50
Kevyt polttoöljy.....snt/l	8,70	15,70	2,10
Dieselöljy.....snt/l	36,40	36,40	30,20
Moottoribensiini.....snt/l	62,70	62,70	35,90

* Neuvoston direktiivi (2003/96/EY)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki

Puhelin 09 420 20

Faksi 09 4202 2299 • www.ek.fi

Julkaisu internetissä:

www.ek.fi/julkaisut

Julkaisun toimitus: Hannele Mayer-Pirttijärvi | EK

Ulkoasu: Ulla Nurminen | EK

Huhtikuu 2010

Lisätietoja:

Johtaja

Jussi Mustonen

puh. 09 4202 2213

jussi.mustonen@ek.fi

Vastaava ekonomisti

Penna Urrila

puh. 09 4202 2606

penna.urrila@ek.fi

Vastaava ekonomisti

Simo Pinomaa

puh. 09 4202 2209

simo.pinomaa@ek.fi

Johtava veroasiantuntija

Tero Honkavaara

puh. 09 4202 2510

tero.honkavaara@ek.fi

Veroasiantuntija

Mika Jokinen

puh. 09 4202 2514

mika.jokinen@ek.fi

Veroasiantuntija

Virpi Pasanen

puh. 09 4202 2513

virpi.pasanen@ek.fi